

המערער: עו"ד (בהשעיה) רונן אורן
בעצמו

- נ ג ד -

המשיבה: ועדת האתיקה – מחוז תל אביב
ע"י ב"כ עו"ד אסף טל ועו"ד אתי
קלפוס

פסק דין

רקע

1. לפנינו ערעור על החלטתו של בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב מיום 28.6.22 (בד"מ 26/22 – עו"ד שלומי באשי, עו"ד מאיה צוברי, עו"ד רוני עזרא), שהטיל על המערער – בהליך לפי סעיף 75 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 – עונש של 7 שנים השעיה בפועל, 5 שנים השעיה על-תנאי והוצאות בסך 20,000 ₪.
2. דין הערעור להידחות.
3. המערער הורשע, ביום 19.2.20, על סמך הודייתו, בבית המשפט המחוזי בתל אביב (ת.פ. 22351-19-07 מ"י נ' משיח ואחרים) בעבירות של קבלת דבר במדמה בנסיבות מחמירות (בצוותא), עבירה לפי סעיף 415 סיפא יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; שיבוש הליכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, ושימוש במסמך מזויף, עבירה לפי סעיף 420 יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.
4. מכתב האישום, בו הודה המערער, עולה כי המערער ואחרים, פעלו במשותף לקבל במרמה כספים תוך שהם מציגים בפני הנפגעים מצגי שווא שקריים וכוזבים הנוגעים, בין היתר, ליכולתו המשפטיות של המערער במסגרת תפקידו כעורך דין (ראה סעיף 6 לחלק הכללי של כתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).
5. במסגרת האמור בכתב האישום, ועל מנת לרכוש את אמון הנפגעים, הציג המערער בפניהם מצג שווא כאילו הוא מייצג אותם בביצוע עסקה בקשר עם הקרקע, בעוד שבפועל, עשה המערער יד אחת עם נאשמים האחרים במטרה להוציא במרמה כספים מהנפגעים (ראה סעיף 7 לחלק הכללי של כתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).
6. עוד הודה המערער בכך כי ביום 3.8.18 התייצג בפני הנפגעים כעורך הדין שמתכוון לייצג אותם במסגרת עסקה. המערער הציג בפניהם הסכם אשר ערך מבעוד מועד (להלן: "ההסכם הכוזב"),

אשר נחזה להיראות כחווה למכר מקרקעין ולפיו, מוכר צד ג' את זכויותיו בקרקע תמורת 228,000 ₪ (ראה סעיף 5(ג) לעובדות האישום הראשון בכתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).

7. במסגרת ההסכם הכוזב, נכתב על ידי המערער – שהיה מודע היטב כי על הקרקע היו רשומים באותו מועד ההערות, הערות האזהרה ועיקולים – כי הקרקע נקיה מכל שעבוד זכויות צד ג', עיקול, הערה וצווים (ראה סעיף 5(ד) לעובדות האישום הראשון בכתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).

8. כחלק מתכנית העוקף, הציג המערער מצג שווא, והבטיח לנפגעים כי יסיר את צו המניעה תוך זמן קצר, על אף שידע כי אין ביכולתו לעשות זאת. עוד טען המערער בפניהם בכזב, כי הכספים שיעבירו במסגרת העסקה, יישמרו אצלו בנאמנות עד להסרת צו המניעה (ראה סעיף 5(ה) לעובדות האישום הראשון בכתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).

9. כבר באמור לעיל די כדי לקבוע שהעבירות שביצע המערער יורדות לשורש עבודתו ומהותו כעורך דין, וכי הן פוגעות – פגיעה קשה, שלא לומר אנושה – במערכת יחסי האמון שבין עורך דין ללקוח, ובאמון הציבור במקצוע עריכת הדין ובעוסקים בו.

10. מערכת יחסי האמון שבין עורך-דין ללקוחו היא המסד לעבודתו של עורך דין, ובלעדיה אין תכלית למקצוע עריכת הדין, ופגיעה בה משולה לחתירה תחת אושיות קיומו של המקצוע. יפים לעניין זה הדברים שנכתבו בעמלי"ע 37432-02-13 הנדי נ' לשכת עורכי הדין (מחוז חיפה), פדאור-מחוזי 13 (54) 806 -

”מעשיו של המערער, הינם מעשים פסולים, אשר פוגעים בכל ציבור עורכי-הדין בישראל, ואף באזרחי המדינה כולה, לאור האמון הרב אשר ניתן בעורכי הדין, בעניין הכספים, בפרט, והנאמנות, ככלל, לה מחויב עורך הדין, הן כלפי הלקוח, והן כלפי צדדים שלישיים. מדובר באחריות ציבורית, מהמעלה הראשונה, של כלל חברי לשכת עורכי הדין. ללא אמון זה, יש חשש להתערערות האמון במערכת המשפטית כולה. לא בכדי, נקרא עו”ד ”קצין בית המשפט”. זו זכות גדולה, אך גם חובה, שאחריות גדולה בצידה”.

11. לדידנו, יש במעשים המתוארים בכדי להצדיק הרחקתו לצמיתות מחברות בלשכת עורכי הדין, וחסד עשה עימו בית הדין קמא בענישה המתונה שהשית עליו.

12. אך המערער לא הסתפק בכך.

13. לאחר שפגע קשות באמון שבין עורך הדין ללקוחו ובתדמית עורכי הדין בכלל, פנה המערער לרסק את טוהר ההליך המשפטי עליו הוא כאמון בהיותו אבן היסוד להליך הוגן, ו-officer of the court.

14. לאור תביעה אזרחית שהגישו הנפגעים זייפו המערער והנאשמים האחרים, או מי מטעמם, מסמך הנחזה להראות כי הנפגעים ביטלו את העסקה המתוארת בהסכם הכוזב (ראה סעיף 2 לעובדות האישום השלישי בכתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).

15. המערער, **בכוונה לרמות**, חתם על גבי הסכם הביטול הכוזב באמצעות חותמתו באופן שנחזה להראות, כאילו מכח תפקידו כעורך דין, אימת את חתימתו של הנפגע על גבי המסמך, וכי העסקה לכאורה בוטלה (ראה סעיף 3 לעובדות האישום השלישי בכתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).
16. בהקשר זה ברצוננו לדחות מכל וכל את טענת המערער, שמוטב כי לא הייתה מועלית כלל, ולפיה הרשעתו בעבירה של שימוש במסמך מזויף מהווה נסיבה מקילה בהשוואה למקרים בהם הורשעו עורכי דין בעבירה של זיוף ממש. החוק לעניין זה ברור, ונקבע בו כי **דינו של מגיש מסמך מזויף, בידעו שהוא מזויף, כדין מזויף** (ראו סעיף 420 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977).
17. בהמשך לכן, צירפו המערער ואחרים את הסכם הביטול הכוזב כנספח לכתבי הגנה שהוגשו מטעמם בהליך האזרחי, **והצהירו בכוזב בפני בית המשפט האזרחי**, בכתב ההגנה, כי הנפגע חתם על גבי הסכם ביטול העסקה הכוזב, וכי העסקה בוטלה (ראה סעיף 6 לעובדות האישום השלישי בכתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון).
18. העיניים רואות, האוזניים שומעות, אך הלב המשפטי מסרב להאמין. עורך הדין מגיש מסמך מזויף – שהיה שותף לזיופו, או למצער, ידע בוודאות כי הוא מזויף – לבית המשפט במסגרת כתב טענותיו.
19. עולה מן המקובץ כי מעשיו הפליליים של המערער נעשו בליבת עיסוקו כעורך דין.
20. כתב האישום בו הודה המערער הוא נר לרגלינו, ואין בידינו לקבל טענות בעלמא בדבר נסיבות הודאתו של המערער, במיוחד עת מדובר בהכרעת דין חלוטה, במסגרתה אף משך המערער ערער שהגיש בעניין.

קלון

21. הקלון שבמעשיו של המערער זועק לשמיים, ואין צורך לנמק, להסביר או להרחיב בעניין.
22. המעשים מדברים בעד עצמם.
23. קשה להלום מקרה שבו לא יפול קלון בהרשעת עורך דין בעבירה של שיבוש מהליכי משפט. שיבוש המשפט – שטוהרו, נקיונו ואמון הציבור בו הם נשמת אפו – על-ידי עורך דין במסגרת מילוי תפקידו, נגוע בקלון קיצוני.
24. ולמרות אמור, נרחיב ונפרט.
25. כאמור לטעמנו, אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי טמון קלון בעבירות ובמעשים בהם הורשע המערער שבפנינו.
26. קלון הוא מונח משפטי הנלווה לעבירות הפליליות מסוימות, ואשר מתאר פגם מוסרי שבוצע על ידי עובר העבירה. כדברי כב' הש' חיים כהן בבג"צ 436/66 **מנחם בן אהרון ואח' נ' ראש המועצה המקומית פרדסיה**, פ"ד כא(1) 561 בעמ' 564 – "הקלון האמור כאן הוא פגם מוסרי המעיד על בעליו שאין הוא ראוי לבוא בקהל ישרים, וממילא אין הוא ראוי לשאת באחריות ציבורית להחלטות ולמעשים אשר ענייני הכלל ושלום הציבור תלויים בהם".
27. המושג "קלון" שאוב מתחום המוסר, ולא מתחום המשפט, והינו מושג עמום הטומן בחובו משמעויות שונות בהקשרים שונים.

"הדיבור "עבירה שיש עמה קלון" הוא דיבור עמום, שכן המילה "קלון" יוצרת חוסר ודאות באשר לתחולתה על פרטים. פשיטא, שלא כל "עבירה" יש בה קלון; יש עבירות שאין בהן קלון. נקודת החיתוך בין העבירות השונות נעשית על-פי אמת מידה שהיא במהותה מוסרית. על-כן נראה לי, כי מרכז הכובד של ההכרעה אינו טמון ביסודות הפורמאליים של העבירה אלא בנסיבות בהן נעברה העבירה. נסיבות אלה הן המצביעות על אותה חומרה מוסרית, אשר הדיבור "קלון" מגבש אותה".

29. המלומדים ד"ר יניב ואקי ופרופ' יורם רבין, בספרם דיני עונשין (כרך ג, עתיד להתפרסם ב-2014, בפרק 53, להלן - ואקי ורבין) מציינים את הדברים הבאים:

"ביטוי "עבירה שיש עמה קלון" הוא מונח משפטי, המתאר עבירה שדבק בה פגם מוסרי, אשר יש בו כדי להשפיע על מעמדו העכשווי או העתידי של העושה. למעשה, לכל עבירה, מעצם טבעה, נלווה יסוד של קלון. זהו קלונו של אדם אשר הפר את הוראות החוק הפלילי, ועבר בכך על איסור ערכי-מוסרי, שהיה חשוב דיו כדי שימצא ביטויו בדין. ברם, לא לקלון הרגיל הטבוע באופן מינימלי בכל עבירה כיוון המחוקק בעשותו שימוש בביטוי "עבירה שיש עמה קלון". מושג זה מתייחס לפגיעה מיוחדת, קשה מהרגיל, בעקרונות של מוסר, אשר בשל חומרתה כרוכות בה השלכות מעשיות מעבר להרשעה בעבירה".

30. כה נקבע בעל"פ 2579/90 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב-יפו נ' פלוני -

"המושג קלון הוא מושג עמום, ויכול להיות שהוא יישא בחובו משמעויות שונות בהקשרים שונים. על מהותו של הקלון "יש לעמוד על פי תכליתה של החקיקה, אשר במסגרתה מופיעה ההוראה בדבר עבירה שיש עימה קלון" (בג"צ 251/88[1]), בעמ' 839). כאשר הוא מופיע בהקשר של "עבירה שיש עימה קלון" או, כמו כאן, "שבנסיבות העניין היה בעבירה משום קלון", הוא מתאר את הרכיב הבלתי מוסרי שטמון בביצוע העבירה או בנסיבות ביצועה (בג"צ 184/73[2], בעמ' 750; בג"צ 436/66[3]), בעמ' 566). לא בכל עבירה פלילית טמון יסוד הקלון. יתרה מזאת, ייתכן שבביצוע עבירה יימצא בנסיבות מסוימות קלון, בעוד שבנסיבות אחרות לא יימצא קלון (בג"צ 436/66[3] הנ"ל, בעמ' 566), כך ש"מרכז הכובד של ההכרעה אינו טמון ביסודות הפורמאליים של העבירה אלא בנסיבות בהן נעברה העבירה"... (בג"צ 251/88[1] הנ"ל, בעמ' 839). מהיות אמות המידה

המוסריות דבר המשתנה מעת לעת ומחברה לחברה, אין טעם ואין אפשרות לנסות ולהגדיר באופן חד "קלון" מהו, ובאילו נסיבות הוא יימצא. ואכן, החוקים המשתמשים במונח "קלון" כמאפיין של ביצוע עבירה כלשהי אינם מגדירים או מפרשים את המונח. השימוש במונח עמום הוא מכוון כאן- מטרות לאפשר לבתי הדין המשמעתיים ולבית המשפט לצקת בו תוכן ממקרה למקרה באופן המתבקש מתפיסות העולם ואמות המידה האתיות הרווחות בחברה באותה עת, ומתוך מטרה להגן על אותם אינטרסים עליהם מופקד החוק (ראה: ר' גביזון, "עבירה שיש עימה קלון כפסול לכהונה ציבורית" משפטים א (תשכ"ח) 176, 177).

31. בפסיקה נקבעו מספר מאפיינים שונים המסייעים לקבוע אם יש בעבירה משום קלון. בעל"ע 11744/04 עו"ד מאיר זיו נ' ועד מחוז ת"א (טרם פורסם) נקבע כי "ככלל מקובל כי עבירה שיש עמה קלון היא עבירה שדבק במבצעה פגם מוסרי חמור, כאשר על טיבו של הפגם יש לעמוד בכל מקרה לגופו על פי הקשרם של דברים ומעשים, מרכז הכובד של ההכרעה בשאלת הקלון מצוי בנסיבות בהן בוצעה העבירה...".

32. בבג"צ 4523/03 בונפיל נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת נ"ז (4) 857, נקבע מפי כב' השופט דורנר, כי "...אף המושג קלון שאוב מתחום המוסר הרי שיישומו בתחום המשפט חייב להתבסס על בחינה באמות מידה משפטיות... קלון הוא מושג יחסי, שהתקיימותו במקרה נתון תלוי בנסיבות והקשר הדברים; וכי בגדר הנסיבות הרלבנטיות יש להביא בחשבון, בין היתר, את מהות העבירה, את תדירות המעשים הפסולים, את הנסיבות שבגינן מתעוררת השאלה אם יש בעבירה משום קלון, את הנתונים הנוגעים למבצע העבירה- ובהם תפקידו, מעמדו, הלך הרוח הנפשי שאפיין את המבצע בעת ביצוע המעשים הפסולים ואחריהם- וכן שיקולים של מדיניות משפטית ראויה...".

33. במסגרת בג"צ 5699/07 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (26.02.2008), נקבע כי תכליתה של ההכרעה בשאלת הקלון היא בדיקת כשרותו המוסרית של אדם למלא תפקידים בעלי השלכות ציבוריות, והיא נועדה לאפשר את ניפוי של זה אשר לוקה מבחינה ערכית מבין המועמדים לאותם תפקידים, וזאת כדי להבטיח את האמון במערכת הציבורית ובשלטון החוק.

34. בעוד שבגדרי ההליך הפלילי רשאי בית המשפט לנהוג גם במידת הרחמים, הרי שלא כך בהליך קביעת הקלון ונקבע כי בהליך זה ראוי להישמר ממידת הרחמים שכן את מחיר הרחמים ישלם הציבור - בג"צ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד (4) 414, עמ' 328-329.

35. ואכן, אין בנסיבותיו האישיות של המערער, בכדי להשפיע או להמעיט ולו כזית, ממידת הקלון הרבה שמעשיו נגועים בו.

36. בעש"מ 4123/95 אור נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(5) 184, 189 (1995), (להלן - פרשת אור) קובע בית המשפט העליון אמות מידה לצורך הכרעה בשאלת הקלון ואלה הן: (א) סוג העבירה; (ב)

ההקשר העובדתי; (ג) מהות המשרה; (ד) האם העבירה בוצעה בעת מילוי התפקיד או שלא במילוי התפקיד; (ה) נסיבות ביצוע העבירה.

37. מן הכלל אל הפרט – כפי שפורט בהרחבה לעיל מעשיו של המערער מצויים בליבת עיסוקו עורך דין, והם ניתצו את כל הערכים עליהם מושתת מקצוע עריכת הדין.

38. מעשיו של המערער טבולים כל כולם, מהחל ועד כלה, בקלון.

39. בדין קבע בית הדין קמא כי מעשיו של המערער נגועים בקלון.

טענת הסיכון הכפול

40. טענתו של המערער לסיכון כפול היא טענה בעלמא, נטולת כל ביסוס משפטי.

41. לשם התגבשות סיכון כפול, נדרש המערער להוכיח כי הועמד בסכנת הרשעה במסגרת הליך משמעתי קודם (ראה ע"פ 72/60 היועץ המשפטי לממשלה נ' האיל סלמאן ג'ועיה ואח', פ"ד יד', 1093, 1097 (1960) וגם ת"פ (ת"א) 10347-07-15 מדינת ישראל נ' יהודה מלאך).

42. "הרציונל לכלל זה טמון באיסור לחשוף נאשם יותר מפעם אחת למבוכה ובושת פנים, למאבק ולהוצאות הכרוכים בהתדיינות נוספת, ולחיים בצל דאגה, אי וודאות, ואי בטחון. תכלית דוקטרינה זו לקדם את האינטרס הציבורי בקיום משפט צדק..." (ע"פ 8010/07 יניב חזיזה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 36 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (13.5.2009)).

43. טעמים נוספים להגנה זו, הלקוחים בחלקם מהפסיקה האמריקאית, פורטו על ידי כב' המשנה לנשיא (בדימו') ריבלין, ע"פ 5336/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 31:

"אין להתיר למדינה, שלה המשאבים והכוח, לעשות ניסיונות חוזרים כדי להרשיע נאשם באותה עבירה... לטענת 'סיכון כפול' יש משמעות נוספת, כשלמדינה היא יתרון בהליך השני על הנאשם, בכך שלמדה מן ההליך הראשון על עוצמת הגנתו ועל נקודות החולשה שלה... עוד הובהר כי טענת ה'סיכון הכפול' אינה מגנה רק על הנאשם, אלא נועדה גם להגן על שיטת המשפט עצמה. כדברי המלומד M.L. Friedland, *Double Jeopardy* (Oxford: Oxford UP, 1969):

It is not just the accused that is protected by the rule, but the legal system itself. By preventing harassment and inconsistent results, the rule assists in ensuring that court proceedings... 'command the respect and 'confidence of the public

44. מעבר לעובדה כי לא התקיים כל הליך מקביל או אחר שיכול להוות משקל נגד להליך זה, ואשר ניתן לראות בו, ולו בדוחק, כמהווה סיכון כפול, הרי שכל הרציונלים המפורטים לעיל אינם מקיימים במקרה דנן.

45. לפיכך, אנו דוחים את טענת "הסיכון הכפול" מהטעמים הבאים –

- א. ראשית, לא הובאה כל ראיה להתנהלות הליך כלשהו בלשכת עורכי הדין, ואין באמירה בעלמא של פרקליט בדיון בכדי להוות בסיס לטענה שכזאת.
- ב. שנית, גם אם הוגשה תלונה משמעתית, הרי משלא הוגשה קובלנה – בין בשוגג ובין במכוון – לא נערך כל הליך שניתן לראות בו סיכון כפול, והמערער לא עמד בסיכון של הרשעה בגינו. אין המדובר בביצוע ניסיונות חוזרים ונשנים של הלשכה כדי להעניש את המערער.
- ג. שלישית, ההליך משמעותי לפי סעיף 75 הוא בעל מאפיינים שונים מהליך משמעותי רגיל, מכיוון שהוא יונק את סמכותו מכח הרשעה בפלילים. אין חולק כי לא נעשה למערער שום הליך משמעותי עקב הרשעתו, וגם בשל כך אין על בסיס לטענתו לסיכון כפול.

העדר שימוע

46. עוד מצאנו לדחות את בקשתו של המערער לבטל את ההליך עקב העדרו של שימוע.
47. אין בחוק לשכת עורכי הדין כל מקור המחייב עריכת שימוע במקרה דנן, ואין בכוונתנו לחייב את הלשכה באורח גורף לקיים שימוע מקום בו המחוקק לא עשה זאת.
48. בנוסף, למערער ניתנה האפשרות לשטוח טענותיו בהרחבה בפני הטריבונל המשמעותי הרלוונטי, והוא נשמע ונקרא בהרחבה יתרה.
49. נציין אך באמרת אגב כי ראוי שלשכת עורכי הדין כרשות מינהלית – בטרם תעשה פעולה שיש בה כדי לפגוע בפרט – תשקול ליתן את האפשרות להשמיע לנקבל את טענותיו, ואולי ראוי היה – בטרם הגשת בקשה לפי סעיף 75 – ליתן לנקבל אפשרות לטעון בפני הועדה, ולו בכתב תוך פרק זמן קצר יחסית. ברי כי הקשר ההליך מחייב הכרעה מהירה יחסית שכן בשלב זה ברור שעורך דין שהורשע בפלילים משמש עדיין כעורך דין ויש לבחון את מהותה וקלוניותה של הרשעתו על מנת להכריע בהקדם אם ראוי שימשיך בתפקידו עת כבר אינו נהנה מחזקת החפות. חרף כול זאת יתכן ונכון ליתן זכות שימוע, לפחות במקרים גבוליים מסוימים בהם טיעונים מראש אכן יכולים להשפיע על שיקול דעת הקובל. אין זה כמובן המקרה שלפנינו.
50. ואין לפסול את ההליך בשל העדר שימוע מקדים.

נסיבות אישיות

51. כאמור, אין בנסיבותיו האישיות של המערער בכדי להפחית את הקלון שבמעשיו ולו במעט.
52. בנוסף, אנו נכונים להניח, לצורך ערעור זה, כי המערער לא קיבל כספים לכיסו – אם כי אין המדובר בקביעה עובדתית היכולה לשמש כבסיס לטענה כלשהי בהליך אחר. אך אין בכך כדי להמעיט מחומרת מעשיו של המערער.
53. מצבו הנפשי של המערער והרקע הלכאורי לביצוע המעשים אינן משפיעים על הקלון, וממילא בית הדין קמא שקל אותם – כנסיבות לקולא – במסגרת קביעת העונש הראוי בנסיבות העניין, ועשה עימו חסד בענישה שאינה נוטה לחומרה.

54. בעל"ע 11744/04 עו"ד מאיר זיו נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב (8.8.2005) התייחסה כבי' השופטת ע' ארבל לחובתו המוסרית של עורך דין לפעול על פי חוק (והדברים אף צוטטו בגדר דינו של בית המשפט המחוזי בעניינו של המשיב שבפנינו) -

"עורך דין נדרש לעמוד ברף נורמטיבי גבוה. תחת גלימתו מסתופפות, זו בצד זו, כל אותן חובות הייחודיות למקצועו, וביניהן גם החובה לכבד את החוק, החובה לשמר את מעמד קהילת עורכי הדין, את כבוד המקצוע ואת האמון שרוכש הציבור לעורכי דין, אמון שהוא מאבני היסוד לפעולתם. חובות אלה מוטלות על עורך הדין גם כאשר יוצא הוא את שערי בית המשפט, גם כאשר אין הוא פועל בכובעו כעורך דין. החובות שנוטל הוא על עצמו מרגע שעטה על כתפיו את גלימת עורך הדין ממשיכות לחייב אותו גם כאשר מסיר הוא את הגלימה" (שם, בעמ' 6).

55. מרגע הרשעתו של עורך דין, במיוחד בעבירה שיש עימה קלון, משתנה נקודת האיזון, וחזקת החפות אינה עומדת לו עוד.

56. לדין המשמעתי תפקיד בעל חשיבות מיוחדת, אשר באה לידי ביטוי בהעברת מסר לציבור עורכי הדין בכל הנוגע לנורמות התנהגות הנדרשות מהם. קשה להסכין עם מצב שבו עורך דין שהורשע בעבירה שיש עימה קלון ימשיך בעיסוקו כאילו לא אירע דבר. המשך עיסוקו של עורך דין שהורשע בעבירה שיש עימה קלון במקצוע עריכת הדין מובילה, מניה וביה, לפגיעה חמורה באמון הציבור במקצוע. לפיכך, ככלל, יש להורות על השעייתו של עורך דין שהורשע בעבירה שיש עימה קלון. משך ההשעיה ייגזר מחומרת המעשים.

57. כאמור, במקרה דנן מדובר במעשים חמורים ביותר, המצדיקים את העונש שהוטל עליו.

סמכות נשיא המדינה להקל באמצעי משמעת

58. גם אם בנסיבותיו האישיות של הנקבל ובמיוחד בשיקולי שיקום יש כדי לעורר רחמים מקומם של אלו בשלב המתאים לכך על פי חוק הקלה באמצעי משמעת המוטלים על בעלי מקצועות מוסדרים, תשע"ז – 2017, חוק זה שינה את ההסדר שבדין באופן המאפשר לעורכי דין שהותלה רשיונם לתקופה קצובה ואף לעורכי דין שהושעו מעיסוק במקצוע (כמוגדר בס' 1 לחוק) לבקש מנשיא המדינה המתקה בעונשם על פי הסמכה מפורשת בדין.

59. ור' סעיף 2(א) לחוק, הקובע כדלקמן:

"הוטל על בעל מקצוע מוסדר, בתום הליך משמעתי בהתאם להוראות החיקוק המסדיר, אמצעי משמעת של התליית רישיון, רשאי נשיא המדינה לבקשת בעל המקצוע המוסדר, לקצר את תקופת תוקפה של התליית הרישיון כאמור או להמיר את אמצעי המשמעת כאמור באמצעי משמעת אחר הקבוע בחיקוק המסדיר; לעניין זה, 'התליית רישיון' – לרבות הפעלה של אמצעי משמעת של התליית

רישיון על תנאי שהוטל על בעל המקצוע המוסדר בהליך משמעותי קודם".

60. שינוי חקיקתי זה הוצע על מנת לאזן בין הפגיעה שיש בענישה משמעותית, לבין האינטרסים הציבוריים, כאמור בדברי החסבר לחוק¹:

"במגמה לקבוע הסדר מאוזן ומידתי, בהתחשב בפגיעה הקשה שיש בענישה משמעותית המונעת עיסוק לתקופה משמעותית, מחד גיסא, ובאינטרסים הציבוריים השייכים לעניין ובחם הצורך למנוע התנהגות פסולה של בעלי מקצוע ולהגן על הציבור וכן לשמור על תדמית המקצוע ואמון הציבור בו, מאידך גיסא".

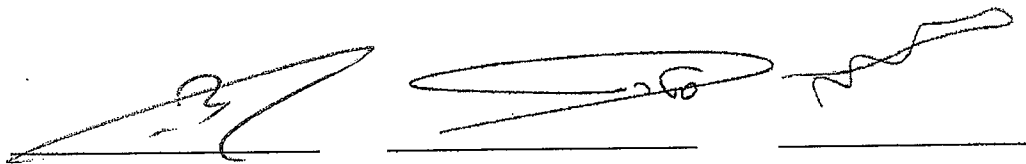
61. שינוי מהותי זה בדין מאפשר גישה פרשנית עדכנית הגורסת מיצוי רב יותר של שורת הדין בהליכים המשמעותיים על פי חוק לשכת עורכי הדין, תוך הותרת מנגנון רהביליטציוני משמעותי באמצעות הקלה, על פי סמכויות נשיא המדינה בחוק זה.

סוף דבר

62. העונש שהוטל על המערער מצוי ברף הנמוך ביותר של מתחם הענישה ההולמת את מעשיו.

63. בית הדין קמא עשה חסד עם המערער, ונתן משקל רב ביותר לנסיבות האישיות.

64. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור ומותירים את החלטתו של בית הדין המחוזי על כנה.

עו"ד גידי פרישטיק, אב"ד עו"ד אופיר סטרשנוב, חב"ד עו"ד סייף דיאא, חב"ד

היום, ט"ו בטבת, תשפ"ג

8 בינואר 2023

¹ דברי החסבר לסי' כללי להצעת החוק הקלה באמצעי משמעת המוטלים על בעלי מקצועות מוסדרים, התשע"ו – 2016.